MAŁEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZ... ...ŁM.

Rok VI. Kraków, środa 2 maja 1923. Nr. 92.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.128
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Administracyi
Komunikaty przesłane Redakcyi **nie będą** uwzględnione.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 500 Mkp.

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. 12000·— kwart. 36000·—
w Krakowie z odnoszeniem do domu 14000·— „ 42000·—
Na prowincyi z przesyłką poczt. 14000·— „ 42000·—
Za granicą: z przesyłką pocztową 24000·— „ 72000·—
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 225 Mk., wiersz milimetr 1-szpalt. Mk 300. Nadesłane Mk 900·—. Wiersz milimetrowy 1 szp. w tekście Mk 1200·—. Wiersz milimetr. 1 szp. na I. stronie 1500 Mk Gratulacye 7500 Mp. - Inser. zamiejsc. o 50%, zagr. o 100% droższe

Czarny memoryał.

Kraków, 1 maja.

(is) Z radością i czcią rozpatrywaliśmy przed kilku dniami na tem miejscu memoryał Wydziału filozoficznego Uniw. Jag. w sprawie numerus clausus.

Dziś wypadło nam podać do publicznej wiadomości i pod ocenę wszystkich światłych i nieuprzedzonych ludzi w Polsce biegunowe przeciwieństwo owego memoryału — memoryał Wydziału medycznego.

Z umysłu podajemy memoryał ten w całej rozciągłości, aby nie wywoływać wrażenia, że przez podanie wyimków tyczących się wyłącznie Żydów pragniemy skondezować jego treść, uwłaczającą godności przybytku nauki.

Ale nawet na tle rzeczowych, techniczno-organizacyjnych argumentów moment polityczny, etyczny i społeczny przebija tak silnie, że trudno się oprzeć wrażeniu, iż jakaś jedna, świadoma celu swego ręka i duch spowity w średniowiecznych pojęciach i żarliwej nienawiści do Żyda wybił piętno na tym memoryale.

Poważna instytucya naukowa, mieniąca się kapłanką i wychowawczynią zawodu, mającego „wielkie posłannictwo w życiu społecznem narodu", dała wyraz tak przyziemnemu i antykulturalnemu sposobowi myślenia, że chyba sięgnąć trzeba do najpospolitszej prasy żydożerczej, aby znaleźć równie wypaczony, nieetyczny i odrażający odpowiednik.

Szkalujący zarzut obok — obok najchjenistyczniejszego wymysłu, fałsz obok fałszu, krzywda obok krzywdy, obelga obok obelgi, oto składniki tego memoryału, który będzie pomnikiem chyba tylko w historyi najczarniejszego szowinizmu.

Gdy etyka narodu żydowskiego pięła się ku wyżynom i światu zwiastowała drogowskazy, praprzodkowie i prawzory ducha tego memoryału żyli zapewne w etyce kanibalizmu, zostawiając po dziś dzień atawistyczne ślady w swych dalekich, dalekich potomkach.

Nie odpowiemy na obelgę obelgą, na policzek — policzkiem, zapytamy się tylko, z jakich mętnych źródeł i pojęć czerpał duchowy autor memoryału swą inspiracyę.

Żydzi byli wrogami niepodległości Polski — fałsz, Żydzi pomagali Ukraińcom przeciw Polsce — fałsz, bolszewizm Żydów polskich — fałsz.

Natomiast bezgraniczna ofiarność setek lekarzy i medyków żydowskich na froncie i przy zwalczaniu tyfusu — to prawda, Jabłonna, w którą, jak bandę złoczyńców zapędzono ochotniczą żyd. młodzież akademicką —, to prawda, bezgraniczne poniżenie i upokorzenie tej młodzieży — to prawda, świadomie, celowo kopano przepaści między społeczeństwem polskiem a żydowskiem, by módz je później oskarżać — to również prawda.

A teraz z uroczystej sali dziekanatu medycznego rzucono obelgę w twarz całego społeczeństwa żydowskiego, w jego młodzież, w lekarzy żydowskich, by ich poniżyć i uzasadnić ustawę wyjątkową wobec nas.

Oh! jak szybko zapomnieliście panowie, czasy niewoli i ucisku! Jak szybko przyswoiliście sobie hasło Buchmana: niech każdy gniecie swego!

Calumniare audacter, semper aliquid haeret — to wasza nadzieja.

Zwarci w sobie, godnie i spokojnie, odpowiemy, jak przystało na naród, który światu dał więcej niż ci, którzy się dziś butnie ponad nas wywyższają dlatego, że jesteśmy jak ów dąb pochylony, po którym pierwsza lepsza koza skacze.

Dąb jest pochylony i przygnieciony — ale dębem nie przestał być.

Memoryał Wydziału lekarskiego Uniw. Jagiell. w sprawie numerus clausus.

Czarna karta w dziejach Almae matris. — Wnioski oparte na nieprawdzie. Promieniowanie „nauki" czy ślepej nienawiści? — Niesłychana napaść na społeczeństwo, młodzież żydowską i lekarzy żydowskich

Przytaczamy poniżej w całej rozciągłości memoryał Wydziału lekarskiego Uniw. Jagiellońskiego do Ministra Wyznań i Oświecenia w sprawie „numerus clausus".

* * *

W odpowiedzi na pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 5 marca 1923 r., L: 2567|23, Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego uchwalił jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 9 marca 1923. oświadczyć się za wnioskiem przedłożonym Sejmowi w sprawie „numerus clausus", tem bardziej że Wydział lekarski U. J. wprowadził numerus clausus u siebie jeszcze w początku 1918-go roku na zasadzie autonomii, przysługującej fakultetom uniwersyteckim i będącej, według zdania Wydziału lekarskiego, podwaliną życia uniwersyteckiego. Jako krzywdzące Uniwersytety uszczuplenie praw posiadania, odczuł Wydział lekarski ograniczenie, które w statucie ramowym wprowadzono zarówno w § 86, jak i w wielu innych paragrafach, w których zastrzegało dla decyzyi Ministerstwa W. R. i O. P. atrybucye, które według ogólnie przyjętych pojęć o autonomii Uniwersytetów, tylko przez nie rostrzygane być powinny. To też wniosek obecny Sejmowy wita Wydział lekarski, jako pierwszy krok wrócenia Wydziałom autonomii, skoro przyznaje się im prawo stanowienia bezapelacyjnego o liczbie słuchaczy, których przyjąć może i chce.

Zarówno wówczas, gdy Wydział lekarski wprowadzał numerus clausus, jak i obecnie, kierował się on w tym względzie motywami następującymi:

Ograniczenie liczby słuchaczy musiało być wprowadzone i musi być utrzymane ze względów wprost fizycznych niemożliwości pomieszczenia wszystkich zgłaszających się słuchaczy w audytoryach, salach ćwiczeń oraz dostarczania im materyału naukowego, zarówno w prosektoryum, jak i w pracowniach teoretycznych, jak wreszcie i w klinikach uniwersyteckich. Ilość miejsc w salach przeznaczonych do sekcyi, materyał w pracowniach chemicznych jest ograniczony tak, że zaledwie 120 słuchaczy może pracować z korzyścią. Najstarszy w Polsce Uniwersytet, który dbał zawsze o należyte wykształcenie swych wychowanków, nie może dopuścić do tego, aby lekarze którzy w nim ukończyli studya, opuszczali Uniwersytet niedostatecznie przygotowani do swego zawodu.

Skoro raz zasada ta została ustanowiona, stanął Wydział lekarski przed koniecznością powzięcia decyzyi co do sposobu technicznego przeprowadzenia ograniczenia liczby studentów. W tym celu postanowiono wprowadzić ograniczenia w dwóch kierunkach, mianowicie ograniczyć liczbę kobiet i liczbę słuchaczy narodowości żydowskiej.

Ograniczając liczbę słuchaczek pragnących się wpisać wychodził Wydział lekarski z doświadczenia całego szeregu lat, że procent kobiet, wykonywujących zawód lekarski jest stosunkowo bardzo mały; jeżeli się ma ilość miejsc ograniczoną, lepiej je oddać tym, którzy nabyte w czasie studyów wiadomości wykorzystują dla dobra chorych, a nie kobietom, które najczęściej zajmując jakiś czas miejsce, zużywając materyał, jeszcze w czasie studyów wychodzą zamąż i zawodu lekarskiego nie wykonywują. Z tych powodów Wydział lekarski w Krakowie przyjmuje od czterech lat około 10 procent kobiet na I. rok medycyny.

Co do słuchaczy narodowości żydowskiej, to Wydział lekarski ograniczył ich ilość do 13 procent, która to liczba odpowiada procentowi ludności żydowskiej, zamieszkującej Polskę. Wprowadziwszy ten właśnie procent, nie krzywdzi się ludności żydowskiej, a zabezpiecza się ilość miejsc, należącą się naszej polskiej narodowości.

Ograniczenie liczby młodzieży żydowskiej, Wydział lekarski uważa za zupełnie wskazane ze względów na obecnie panujące stosunki wśród stanu lekarskiego. Od dłuższego czasu ilość Żydów, wpisujących się na medycynę wzrastała nadzwyczajnie szybko tak że stan lekarski w Polsce zaczynał zatracać charakter polski, a nabierać coraz więcej znamion obcych naszej narodowości. Etyka, właściwa narodowości żydowskiej wyciskała swe piętno na wykonywaniu zawodu lekarskiego, który przecie ma wielkie posłannictwo w życiu społecznem narodu. Opinie znawców lekarskich, świadectwa lekarskie, funkcye przy poborach wojskowych, decyzye w sprawach konieczności przerwania ciąży — to są wszystko czynności, wymagające wysokiego poziomu etycznego, który niestety wśród narodowości żydowskiej jest stanowczo przeciętnie niższy niż w polskiej. Oddziaływa to ujemnie na opinię o całym stanie lekarskim i czas było pomyśleć o tem, aby zmienić stosunek procentowy Żydów w zawodzie lekarskim.

W czasie wojny, młodzież polska naszła poszła w ogromnej ilości do szeregów wojskowych. Kiedy polska młodzież ginęła masowo na polach bitwy, gdy szeregi polskich lekarzy i medyków tępił tyfus plamisty w niemiłosierny sposób, wtedy młodzież żydowska potrafiła się w ogromnej większości usunąć od obowiązków służby wojennej i spokojnie uczęszczała na studya. I oto doszło do tego, że w roku 1917 na medycynie mieliśmy blisko 70 procent Żydów, wtedy, gdy procent ludności żydowskiej w Polsce wyraża się liczbą 13. Czy w tych warunkach nie jest wprost aktem sprawiedliwości, że gdy względy rzeczowe wskazują konieczność ograniczenia liczby studentów należy je przeprowadzać właśnie wśród młodzieży żydowskiej.

Wreszcie przemawiają za tem także argumenty narodowościowe. Jeszcze w czasie rządów austryackich, gdy Wydział lekrski wprowadził numerus clausus i ograniczył ilość słuchaczy żydowskich wtedy na interpelacyę posła Raucha i tow. żydowskich i ukraińskich w parlamencie austryackim przesłał Wydział lekarski wyjaśnienie, gdzie motywował słuszność swego postępowania także charakterem polskim naszej starej Szkoły Jagiellońskiej. Te argumenty mamy prawo powtórzyć otwarcie dziś, gdy jesteśmy gospodarzami na swojej ziemi w niepodległej Polsce.

Uniwersytet każdy jest uczelnią, w której sztandar wiedzy ma być wysoko niesiony, a na postęp wiedzy i jej rozwój niewątpliwie baczniejszą zwracać się musi uwagę. Ale ponieważ nauka

jest istotną siłą narodu, ponieważ nosi ona stale w sobie pierwiastki narodowe, — odbija charakter narodowy, słusznie więc uważa się uniwersytet za placówkę narodową, a u nas za przybytek w którym się pielęgnowało polskość w najcięższych dla naszego narodu czasach. Ze wszystkich stron dawnej Polski i ze wszystkich zaborów zjeżdżała się do starej Szkoły Jagiellońskiej młodzież, która tu zdobywała wiedzę niefałszowaną, a podaną w mowie ojczystej i tchnącą umiłowaniem prawdziwem polskości, to utwierdzenie polskości tu zdobyte, na całe życie było jej nicią przewodnią. I dziś, w tej tradycyą wieków uświęconej Szkole pragniemy widzieć przybytek, gdzie polskość wzmocniona ożywczym prądem wiedzy, ma z tej placówki kulturalnej promieniować na cały kraj. Młodzież żydowska, która wzrosła wśród naszego narodu, która wychowuje się na naszej kulturze, do tej polskości się nie przyznawała w ogromnej swojej większości i nie przyznaje. Czyż nie jest zatem słusznem, żebyśmy w tych warunkach w przybytku polskiej nauki, będąc gospodarzami na polskiej ziemi dawali pierwszeństwo tym, którzy chcą całą duszą czuć się Polakami i chcą utrwalić, umocnić, uświęcić nauką to, co z domu rodzicielskiego wynieśli wszczepione w ich dusze przez tradycyę narodową.

Poza tem Uniwersytet jest szkołą zawodową, która przygotowuje przyszłych funkcyonaryuszy państwowych. Jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, ażeby w warunkach, gdy ilość miejsc jest ograniczona, dawać je tym, którzy dają największą gwarancyę polskości.

Historya nasza porozbiorowa wykazała nam, że Żydzi byli stale elementem dla nas wrogim — tego nie może zaprzeczyć nikt, a historya ostatniej wojny stwierdziła to tysiącem dowodów. Historya budowy Polski wykazała, że Żydzi byli przeciwnikami stworzenia niepodległości Polski, wreszcie historya naszych ostatnich, polskich czasów wskazuje, że Żydzi pomagali Ukraińcom przeciwko nam, że bolszewicy, wchodząc w granice naszego kraju, mieli wśród nich najgorliwszych zwolenników. W kraju naszym największa część komunistów, wrogich państwowości polskiej — to Żydzi, oni stale zajmowali wrogie wobec Polski stanowisko.

Dla tych więc także narodowych powodów z zupełnym spokojem sumienia bierze na siebie Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego pełną narodową odpowiedzialność za to, że, gdy ilość miejsc na studyum medycznem musi być ograniczona pierwszeństwo w starej polskiej Jagiellońskiej Wszechnicy daje młodzieży polskiej, rezerwując dla młodzieży żydowskiej należną im procentowo według liczby ludności liczbę miejsc. **Od tej autonomii akademickiej ugruntowanej zasady Wydział lekarski w żadnym razie nie odstąpi.**

Dziekan Wydziału lekarskiego:
(—) nieczytelny.

We środę nastąpi ogłoszenie propozycyi niemieckich.

Wiedeń. PAT. „Sonn. u. Montagsztg." donosi z Berlina: Narady gabinetu niemieckiego nad propozycyami już się zakończyły. Propozycye te zostały już sformułowane, sądzą, że konferencya z przywódcami stronnictw nie spowoduje zmian w redakcyi propozycyi. W środę będzie propozycya niemiecka ogłoszoną.

Przeciw propozycyom pozornym.

Berlin. PAT. „Telegr. Comp": Socyalno-demokratyczne koła niemieckie żywią obawy co do tego, iż wpływy skrajnych kół prawicowych zaciążyły na propozycyach niemieckich. „Vorwaerts" pisze w artykule wstępnym, że największym błędem, jaki rząd niemiecki możepopełnić byłoby w obecnej chwili ułożenie propozycyi jedynie pozornych. Leży to w interesie sprawy, aby propozycye niemieckie były tak sformułowane, iżby szerokie masy robotników niemieckich mogły ich bronić bez zastrzeżeń.

Amerykańskie koszty okupacyi

Berlin. PAT. Z Paryża donoszą, że sekretarz stanu Hughes nadesłał delegacyi amerykańskiej bawiącej w Paryżu nowe instrukcye w sprawie kosztów okupacyjnych. Komisya amerykańska ma w poniedziałek odbyć naradę w tej sprawie.

Położenie w Monachium.

Wiedeń. PAT. Neue Freie Presse donosi z Monachium pod datą 30 bm. Wczoraj i dziś panował tu zupełny spokój, nie było żadnych zajść. Dziś w południe rząd bawarski ogłosił obwieszczenie, w którem oświadcza, że pogłoski o zapowiadanych na jutro tarciach między stronnictwami są pozbawione wszelkiej podstawy. Również nieprawdziwe są pogłoski, jakoby rząd bawarski wezwał związek nacyonalistyczny do swej obrony. Rząd bawarski ma wszelkie środki, by stłumić ewentualne zaburzenia. Odezwa wzywa do spokoju i porządku.

Sytuacya w Lozannie zaostrza się.

Londyn. (AW) Dyplomatyczny sprawozdawca „Daily Mail" podaje, że generał Weygand przerwał swoją podróż do Syryi zatrzymując się w Lozannie. W poufnej rozmowie z Ismedem Paszą oświadczył mu w imieniu swojego rządu, że Francya jest zdecydowaną bronić swoich praw i swojego stanowiska w Syryi. Weygand zapewnił go, że Francya wysyła już do Syryi wzmocnienia znajdujących się tam wojsk. Sytuacya komplikuje się o tyle, że i Grecya zamierza widocznie stanąć po stronie Francyi, mianowicie w czasie ostatniej wizyty greckiego ministra spraw zagranicznych u Poincarego, Aleksandrisa, udzielił mu poufnie wiadomości, że Grecya gotowa jest postawić do dyspozycyi Alinatom 180-cio tysięczną armię.

Paryż. PAT. Jak donosi „Petit Parisien" potwierdza się, że rząd francuski trzyma w pogotowiu dwie dywizye wojsk kolonialnych celem wysłania ich na bliski Wschód, gdyby stanowisko Turcyi nie uległo zmianie.

Nieprzejednane stanowisko Turków.

Londyn. (AW) Jak donoszą z Lozanny, stanowisko delegatów tureckich poczyna budzić tutaj poważne obawy. Turcy obstają nadal przy swych pierwszych żądaniach, które są kwestyą ... dla rządu angorskiego. Jeden z tureckich polityków oświadczył dziennikarzom, że jeżeli rząd angorski nie zdoła przeprowadzić swoich postulatów w Lozannie, należy się liczyć z rewolucyą, która go obali.

Ruchy wojsk tureckich na granicy syryjskiej.

Wiedeń. (AW) „N. Wiener Journal" donosi z Lozanny: z francuskiej strony potwierdzają wiadomość o poważnych ruchach wojsk tureckich na granicy syryjskiej. Mówi się nawet o całym korpusie.

O francuskie koncesye.

Paryż. (AW) Jak donoszą tutejsze pisma z Lozanny, generał Pelle przed swoim odjazdem do Paryża odbył z Ismedem Paszą szereg poufnych konferencyi, na których poruszono również sprawę koncesyi dla grupy Chestera. Ismet Pasza miał się zwrócić do francuskiego pełnomocnego zastępcy z pytaniem pod jakimi warunkami możliwem jest podjęcie rokowań w sprawie dawnych francuskich koncesyi. Odpowiedź, jakiej udzielił mu generał Pelle po swoim powrocie z Paryża, będzie miała decydujący wpływ na dalszy rozwój stosunków francusko-tureckich.

Rozpowszechniajcie „NOWY DZIENNIK".

Prezydent Rzeczypospolitej w Gdyni.

Gdynia. PAT. Pociąg prezydenta Rzeczypospolitej zajechał na stacyę punktualnie o godz. 9 rano. Na peronie zebrali się na powitanie przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, zarząd gminy Gdyni, oficerowie floty polskiej, kompania honorowa batalionu morskiego pod dowództwem kap. Czechowicza. Przed stacyą ustawił się szwadron przyboczny prezydenta. Po obu stronach drogi wiodącej z dworca do portu ustawił się wielotysięczny tłum publiczności z Gdyni i okolicy oraz z Gdańska. Wysiadającego z wagonu prezydenta powitała orkiestra batalionu morskiego hymnem narodowym poczem pan prezydent przeszedł przed frontem kompanii honorowej. Opuściwszy dworzec prezydent udał się na poświęcenie kamienia węgielnego pod budynek nowego dworca kolejowego w Gdyni. Minister kolei żelaznych Zagórny-Marynowski odczytał sporządzony z tej okazyi akt, który po podpisaniu przez prezydenta został wmurowany we fundamenty, następnie udał się pan prezydent wraz z ks. kardynałem Dalborem do miasta za nimi zaś podążyli członkowie rządu z prezydentem ministrów na czele, oraz ze świtą. Na drodze do portu wzniesionych było pięć bram tryumfalnych, a mianowicie rybacka, gdyńska, gdańska, pucka, oraz portowa z napisem: Własny port, to potęga, przy bramach tryumfalnych ustawiły się rozmaite delegacye w tem trzy delegacye polskie z Gdańska. Imieniem gminy polskiej w wolnem mieście Gadńsku powitał pana prezydenta prezes gminy p. Leszczyński.

Powrót p. premiera.

Warszawa. (Telef. M.) Dziś powrócił tu z Gdyni i objął urzędowanie prezes ministrów generał Sikorski.

N. P. R. nie wstąpiła do większości

Warszawa. (M) „Kuryer Polski" ogłasza rozmowę swego korespondenta z pos. Chądzyńskim, wiceprezesem klubu N. P. R., który bawi obecnie w Gdyni. Pos. Chądzyński oświadczył, że klub NPR nie przystąpił do większości prawicowo-piastowej.

Z senackiej komisyi skarbowo-budżetowej.

Warszawa. PAT. Na dzisiejszem posiedzeniu senackiej komisyi skarbowo-budżetowej przyjęto nieznaczną poprawką projekty ustaw 1) w przedmiocie udzielenia gwarancyi skarbu państwa do sumy 2 miliardów marek na ulgowe pożyczki dla imigrujących z Niemiec drobnych przemysłowców, kupców i rzemieślników, 2) projekt ustawy, zmieniającej ustawę z dnia 8 czerwca br. o podatku od skrzynek depozytowych, 3) projekt ustawy w przedmiocie zmian niektórych postanowień z dnia 16 lipca 1920 r., od podatku od kapitałów i rent.

Dzisiejsze posiedzenie Senatu.

Warszawa. (M. Telefonem). W sejmie zapanowały pustki. Natomiast senat obradować będzie dziś 1 maja nad uchwaloną przez Sejm ustawę o podatku przemysłowym od skrzynek depozytowych i od kapitałów rentowych. Jak wiadomo senator Brun opracował do uchwalonej ustawy, mnóstwo poprawek. O ile senat uchwali te poprawki ustawa wróci do Sejmu dnia 14 maja.

Marsz. Foch wyjechał już z Paryża

Warszawa. (AW) Marszałek Foch wyjechał już z Paryża do Polski o godzinie 8-mej i pół w niedzielę. Na dworcu żegnali marszałka wszyscy członkowie poselstwa polskiego oraz oficerowie odbywający studya w Paryżu. Marszałek Foch wyraził swoją radość, że wreszcie może zrealizować dawno powzięty zamiar złożenia wizyty w niepodległej Polsce.

Przyjęcie marszałka Focha a... antysemityzm.

Warszawa. (M) Komitet przyjęcia marszałka Focha przesłał Towarzystwu literatów i dziennikarzy 120 biletów wstępu na uroczystość przyjęcia. Towarzystwo dziennikarzy i literatów żyd. jakoteż redakcye żydowskie nie otrzymały ani jednego biletu.

O godło żyd. gminy warszawskiej

Warszawa. (M Telefonem). Magistrat m. Warszawy zwrócił się do zarządu żyd. gminy warszawskiej z pismem, w którem zapytuje na jakiej podstawie gmina używa na stemplach godła miasta stołecznego. Wobec tego zarząd gminy uchwalił na wczorajszem posiedzeniu rozpisać konkurs na projekt własnego godła gminy.

Zwyżka akcyj.

Kraków, 30 kwietnia.

(sn) Zwyżka kursów akcyj wszelkiego rodzaju, która dokonała się w ciągu kwietnia, by ła nieuniknionem następstwem znacznej rozbieżności, jaka wytworzyła się między giełdowemi kursami tych akcyj a ich wartością realną. Mimo, że wartość tych przedsiębiorstw akcyjnych, posiadających rozległe tereny górnicze, realności i urządzenia fabryczne itd., wzrosła skutkiem dewaluacyi pieniądza w tym samym stopniu, co ceny wszystkich towarów a zatem akcye, przedstawiające udziały w tym majątku, powinny były podnieść się w cenie w tym samym stosunku, pozostawały kursy te przez długie lata daleko w tyle poza tą właściwą ceną. Wprawdzie powiększanie kapitału zakładowego) w drodze emisyj nowych akcyj łagodziło trochę tę rozbieżność, z drugiej jednak strony znaną jest rzeczą, że przeważna część przedsiębiorstw akcyjnych prosperuje bardzo pomyślnie i powiększa swój majątek przez rozbudowę fabryk, nabywanie terenów, zakup akcyj i innych przedsiębiorstw itd. Paradoksalnem następstwem tego niestosunkowo niskiego kursu akcyj było, że przez zakupienie wszystkich akcyj danego przedsiębiorstwa można było prawie każde takie przedsiębiorstwo nabyć za cenę 5—10 razy niższą, niż trzebaby było zapłacić za takiesamo przedsiębiorstwo osobie prywatnej.

Ten anormalny stan rzeczy mógł się utrzymywać tylko dzięki małemu zainteresowaniu akcyami ze strony tak kapitalistów krajowych jak i zagranicznych. Krajowi kapitaliści widzieli dla siebie znacznie korzystniejsze pole działania w handlu i w spekulacyi walutowej, gdzie dzięki dewaluacyi pieniądza można było w ciągu miesiąca zarobić 100 proc. i więcej. Kapitaliści zagraniczni zaś patrzyli, jak wiadomo, z nieufnością na nasze stosunki gospodarcze, i nie chcieli ryzykować swych pieniędzy w takim chaosie gospodarczym, jakiego widownią była dotychczas Polska na skutek inflacyi i niezaradności fiskalnej rządów. Obecnie nastrój ten się zmienił. Względna stałość kursu marki i zainicyowanie radykalnych reform skarbowych wzmocniło wiarę kapitału zagranicznego w przyszłość Polski, czego dowodem są częste odwiedziny zagranicznych misyj ekonomicznych i wyrażone przez nich pochlebne opinie o poprawie gospodarczej, jaka się u nas dokonała. W związku z tem liczne grupy kapitalistyczne zagranicy wchodzą w kontakt z naszemi przedsiębiorstwami akcyjnemi, zakupują ich akcye i użyczają kapitałów na ich rozszerzenie. Impuls ten wystarczył, aby zmienić zasadniczo stosunek kapitalistów krajowych do rynku akcyj. Miejsce dotychczasowej obojętności zajęło silne, nieraz gorączkowe, zainteresowanie i w coraz większym stopniu znajdują kapitały, bezużyteczne obecnie w handlu i w spekulacyi walutowej, lokatę w akcyach. Wynikające z obu tych przyczyn zwyżki, obserwowanej na wszystkich giełdach krajowych, nie można potępiać jako spekulacyi przynajmniej tak długo, jak długo nie zostaną osiągnięte kursy, odpowiadające realnej wartości akcyj. Do stanu tego jest zaś, jak dotychczas, przeważnie dość daleko.

Zwyżka nie ogarnęła w równym stopniu wszystkich gatunków akcyj, bo gdy jedne z nich są faworyzowane, to drugie pozostają w cieniu. Różniczkowanie takie jest oczywiście w obecnych warunkach zupełnie nieuzasadnione. Miałoby ono sens tylko w razie, gdyby wszystkie akcye osiągnęły już poziom złota, dopiero wówczas bowiem specyalnie korzystne warunki jakiegoś przedsiębiorstwa mogłyby uzasadniać większą zwyżkę jego akcyj w porównaniu z akcyami przeciętnie prosperujących przedsiębiorstw. Żadnemu z nabywających obecnie akcye nie chodzi zresztą o wyższą lub niższą dywidendę, lecz tylko o osiągnięcie realnej wartości danych akcyj.

Nierównomierność tego zbliżania się kursów akcyj do ich wartości rzeczywistej, widoczna jest z poniższego zestawienia:

Gatunek akcyi	Kurs dnia: 15/III	28/IV	Wzrost o:
P. T. H.	4.150	12.500	200%
Pharma	18.000	60.000	233%
Polski Glob	825	4.250	415%
Żegluga P.	1.250	6.500	420%
Impex	400	2.500	525%
Zieleniewski	113.000	262.500	130%
Cegielski	105.000	370.000	252%
Parowozy	17.000	61.500	260%
Automotor	4.500	17.500	290%
Trzebinia żel.	27.000	60.000	122%
Pocisk	5.000	20.500	310%
Górka	65.000	195.000	200%
Siersza górn.	72.500	175.000	140%
T. P. G.	40.000	72.500	81%
P. Nafta	7.500	28.000	270%
Trzebinia tłuszcz	30.000	55.000	83%
Krakus	14.000	48.000	243%
Chodorów	57.000	130.000	128%
Ćmielów	37.500	78.000	109%
Siersza elektr.	5.000	30.000	500%
Bank. Przemysł.	3.800	20.000	426%
Bank Hipot.	1.750	9.500	443%
Bank Małop.	3.000	11.000	266%
„ Zw. Spółek Zar.	17.500	120.000	585%

Ostatnia rubryka tej tablicy porównawczej wskazuje, o ile procent podniosły się kursy poszczególnych akcyj w czasie od 15. marca do 28. kwietnia na giełdzie krakowskiej: Przeciętny wzrost tych 24 papierów wynosił 276%, gdy jednak niektóre papiery podniosły się znacznie silniej od tej przeciętnej, to inne pozostały w tyle. Powyżej przeciętnej podniosły się następujące akcye: Polski Glob, Żegluga, Automotor, Pocisk, Bank przemysłowy, Bank hipoteczny; najsilniej zaś Impex, Siersza elektr. i Bank Związku Spółek Zarobkowych. Polska Nafta wykazuje zwyżkę przeciętną, natomiast reszta akcyj nie osiągnęła na razie tej przeciętnej. Najbardziej w tyle pozostały dotychczas: T. P. G., Trzebinia tłuszcze, Siersza Górnicza, Chodorów i P. T. H., prawdopodobnie z tego powodu, że są to akcye nienotowane na giełdzie warszawskiej i lwowskiej i że skutkiem tego nie zostały dotychczas wciągnięte do wiru zwyżkowego. Jakkolwiek zatem kształtowałyby się w najbliższych dniach kursy akcyj, której najsilniej dotychczas się podniosły, to w każdym razie należy oczekiwać silnej zwyżki w tych niesłusznie zaniedbanych papierach lokalnych.

Sine ira...

Kraków, 1 maja.

W warszawskim „Naszym Przeglądzie" ukazały się dwa artykuły senatora Dra Michała Ringla, członka prezydyum Koła żydowskiego, zatytułowane „Sine ira..", w których autor faktycznie sine ira et studio zastanawia się nad psychozą antysemityzmu, jaka od szeregu lat ogarnęła społeczeństwo polskie, a w ostatnim okresie dochodzi do tak jaskrawych form. W pierwszej części artykułu omawia autor obszer nie ciekawe objawy tej — według wyrażenia Świętochowskiego — wojny społeczeństwa polskiego przeciw Żydom, a druga część poświęcona jest celom, do jakich bojujący antysemityzm dąży, a których— stwierdza to kilku przykładami z historyi prześladowań Żydów — nigdy nie osiągnie.

Podajemy poniżej części nad wyraz aktualnego artykułu, nie tylko ze względu na osobę autora, lecz także ze względu na to, że rozsądna opinia polska niewątpliwie znajdzie w nim powód do spokojnej refleksyi na temat obecnego zaostrzenia się sprawy żydowskiej w Polsce:

„Żadna wojna, — pisze autor — nie jest celem dla siebie. Nie może ona też trwać długo. Niszczy bowiem zarówno zwycięzonego jak i zwycięzcę. Tem mniej może sobie na to pozwolić młode Państwo Polskie, konsolidujące się wśród wielkich trudności wewnątrz i z zewnątrz, by rozdzierały je walki tak ostre i namiętne, jak zorganizowanego antysemityzmu przeciw Żydom, które co pewien czas wywołują tak szkodliwe wstrząsy i eksplozye namiętności politycznych w Sejmie, jak i poza Sejmem. Tem mniej sobie na to może pozwolić, że konflikty, wywołane przez antysemityzm czynu, mają przyczynę swoją w przeważającej części w sferze uczuć i nastrojów, a nie w kolizyi realnych interesów między społeczeństwem polskiem a żydowskiem.

Zaognienie kwestyi żyd. jest raczej kwestyą nastrojów psychicznych, które wyrosły na tle stosunków pod zaborem rosyjskim i pruskim, na tle pewnych wspomnień, a głównie nieporozumień.

I dlatego obecnie wymaga kwestya żydowska w Polsce, to znaczy w państwie polskiem spokojnej, ponownej analizy, gdyż jest ona zgoła inna aniżeli w czasie, gdy naród polski walczył z zaborczemi rządami o swą egzystencyę.

Poważny polityk polski zbadać powinien stan obecny problemu i szukać rozumnego rozwiązania, a nie będzie wracał ciągle do nieskończonych trochę nawet dziecinnych dyskusyi na temat, „kto pierwszy zaczął", i kto „więcej zawinił" w sporze polsko-żydowskim.

I my, wnikając głębiej w istotę konfliktu nie chcemy na razie wchodzić w to, czy narzucona Żydom walka jest godziwą z punktu widzenia etycznego, czy usprawiedliwiona być może nagonka przeciw nam, współobywatelom tego Państwa zasadą a la guerre comme a la guerre. Objektywnie skonstantować na razie trzeba, jaki jest cel ostateczny tej krucyaty przeciw Żydom, czy ten cel da się osiągnąć i czy cena, za jaką może dałby się w przyszłości, częściowo czy całkiem uzyskać równoważy szkodę, którą wyrządza ta walka nie Żydom ale państwu polskiemu i społeczeństwu polskiemu.

Prawdziwy cel prawdziwego antysemityzmu w Polsce dałby się ująć w słowach, które wypowiedział klasyczny przedstawiciel rosyjskiego antysemityzmu z czasów carskich oberprokurator Świętego Synodu w Petersburgu, Pobiedonoscew:

„Jedna trzecia część Żydów pod wpływem prześladowań musi Rosyę opuścić, jedna trzecia przyjmie chrzest, a reszta — z głodu zginie" — to była kwintesencya jego programu.

...Stawiam tezę, że antysemityzm w Polsce, nie jest w stanie — nigdy swych celów osiągnąć.

My Żydzi jesteśmy bowiem rzeczywiście w pewnym kierunku narodem — może nie-wybranym a jeżeli — to chyba, „do cierpień wybranym" — ale jesteśmy narodem, którego żadne prześladowania złamać ani nawet mocno osłabić nie mogą.."

Po barwnem historycznem przedstawieniu martyrologii żydostwa, dochodzi autor do następującej konkluzyi:

„Od Faraonów zatem po Plehwego historya uczy tych, którzy spokojnie obserwować umieją, że „wyjście Żydów z Egiptu" tylko wtedy nastąpić może, gdy „także oni mimo że są tylko „przedmiotem" prześladowań zgodzą się na to. O tem winni pamiętać także apostołowie „Rozwoju" w Polsce.."

Urzędniczki zdolnej i rutynowanej
(buchalterya, korespondencya, stenografia polska i niemiecka konieczna)
i urzędnika manipulacyjnego
inteligentnego z znajomością branży żelaznej
poszukuje do natychmiastowego wstąpienia hurtowny skład żelaza w Krakowie. Zgłoszenia pisemne pod „żelazo" do Adm. N. Dz.

Postępy Keren Hajessod.

Akcya na Fundusz Podwalin w marcu. — Dotychczasowe wyniki. — Polska w marcu na 15 miejscu.

Kraków, 1 maja.

Jak już donosiliśmy, osiągnął Keren Hajessod w miesiącu marcu rekordową kwotę 83,444 funtów szterlingów. Z kwoty tej przypada na St. Zjednoczone 31,000 f. szt. Kanadę 5,047, południową Afrykę 2,500. Holandyę 1,849 Niemcy 1523, Tunis 1435, Czechosłowacyę 1292, Włochy 1281, Belgię 1217, Rumunię 1133, Argentynę 1000, Anglię 900, Litwę 883, Brazylię 806, Polskę 428, Austryę 252, Łotwę 243, reszta na 12 innych krajów.

Ze sprawozdania tego widać, że Polska znajduje się dopiero na 15 miejscu, podczas gdy Austrya mająca 12 razy mniej Żydów i walutę dwa razy gorszą zebrala niemal pięć ósmych kwoty zebranej w Polsce, a Niemcy mające 6 razy mniej Żydów niż Polska, walutę zaś tylko dwa razy lepszą, dały 4 razy tyle co Polska. Uderzającem jest również, że Anglia posiadająca najlepszą walutę i blisko 400,000 Żydów zebrała tylko 900 funtów szterlingów. Ta nierównomierność wyników wskazuje najlepiej, jak wiele jeszcze jest do zrobienia i jak wiele można osiągnąć.

Ogólny stan dochodów Keren Hajessod po dzień 31. marca wynosi 809,738 funtów szterlingów.

Przed utworzeniem nowej wielkiej instytucyi finansowej dla odbudowy Palestyny.

Podróż Dra Halperna do Ameryki.

Londyn. (ŻBK.) Członek Egzekutywy organizacyi syońskiej, kierownik wydziału finansowego dr. Jerzy Halpern wyjechał 21 bm. na wezwanie Weizmana do St. Zjednoczonych. **Podróż dra Halperna stoi w związku z planem utworzenia nowej wielkiej instytucyi finansowej dla Palestyny a to przy współudziale znanych amerykańskich finansistów Oskara Straussa i Louis Marschalla i innych.**

Dr. Ruppin, członek Egzekutywy palestyńskiej opuścił już Stany Zjednoczone i udał się 25 kwietnia do Palestyny. Dr. Ruppinowi udało się pozyskać szereg znakomitych osobistości dla inwestycyi gospodarczych w Palestynie.

—o-o—

Gdzie odbędzie się XIII. kongres syoński.

Członkowie Egzekutywy wypowiedzieli się za Karlsbadem. Federacya amerykańska zażądała zrazu, by kongres odbył się w Bazylei obecnie zaś domaga się odbycia kongresu w Amsterdamie. Sprawa rozstrzygniętą zostanie na najbliższem posiedzeniu komitetu akcyjnego.

O byt szkolnictwa hebrajskiego w Polsce.

Warszawa. (Tel. wł.) Zebranie miłośników języka hebrajskiego, które odbyło się tu onegdaj, uchwaliło m. i.:

1) Wszcząć wielką akcyę wśród żydostwa polskiego, aby pośpieszyło z pomocą szkołom hebrajskim w takiej mierze, ażeby pomoc żydostwa amerykańskiego okazała się niepotrzebną.

2) Żądać od J. D. C., jako przedstawiciela Żydów amerykańskich, udzielania w dalszym ciągu subsydyów szkołom hebrajskim w Polsce do czasu, w którym szkoły te będą mogły **być utrzymywane przez żydostwo polskie, co w myśl rezolucyi 1. ma nastąpić w czasie najkrótszym.**

3) Kategorycznie domagać się od stow. „Tarbuth“ w Polsce, któremu podlegają sprawy szkolnictwa hebrajskiego, aby przeprowadziło gruntowną reorganizacyę we wszystkich gałęziach pracy.

Interwencya Poincarego i Zamojskiego w sprawie uchodźców.

Paryż. (Ż. C. P.) Jak się dowiadujemy, bezpośrednio po ukazaniu się okólnika w sprawie wysiedlenia uchodźców z Polski „Alliance Israelite“ zwróciła się do Poincarego z prośbą o interwencyę w tej sprawie. Poincare wysiał niezwłocznie do ambasadora francuskiego w Warszawie list, w którym polecił mu interweniować u rządu polskiego celem wstrzymania rugów. Jednocześnie ambasador polski w Paryżu hr. Zamojski zakomunikował rządowi warszawskiemu, że okólnik w sprawie uchodźców wywarł złe wrażenie w kołach francuskich i wprost uniemożliwił mu działalność w Paryżu — wobec tego uważa on za rzecz konieczną zaniechanie wysiedlania uchodźców. Interwencya ta jednak była spóźniona, gdyż większość uchodźców była już wysłana.

Ulgi dla zagr. studentów na uczelniach włoskich.

Tryest. (Tel. wł.) „Comitato Italiano Di Assistenza Agli Emigranti Ebrei“ podaje do wiadomości wszystkich żydowskich słuchaczy wyższych uczelni następujące rozporządzenie włoskiego rządu wydane pod l. 563 z 11 III. br.

„Zagraniczni studenci zapisujący się do szkół publicznych któregokolwiek stopnia czy kategoryi są wolni od wszelkich opłat zwyczajnych oraz nadzwyczajnych“.

Wymieniony komitet oświadcza swą gotowość udzielania wszelkich żądanych informacyi jakoteż poparcia moralnego, zwraca jednak równocześnie uwagę, że krytyczne położenie finansowe komitetu uniemożliwia mu użyczania jakiejkolwiek pomocy materyalnej. Adres komitetu: Triest, Via del Monte 7.

Uniwersytet Harvada nie wprowadzi „numerus clausus“

Cambridge. (Tel. wł.) Jak, już donieśliśmy, wypowiedział się uniwersytet Harwad jednogłośnie przeciwko wszelkim ograniczeniom rasowym i religijnym.

Uchwała powyższa kładzie zatem kres wszelkim wichrzeniom w sprawie zaprowadzenia w Harwad „numerus clausus“. Wpłynie ona również na zniesienie ograniczeń skierowanych przeciw Murzynom, którym dotąd nie było wolno mieszkać z białymi kolegami.

Odezwa Ligi dla zwalczania antysemityzmu w Rosyi.

Paryż. (ŻBK.) Utworzona w Paryżu liga dla zwalczania antysemityzmu w Rosyi, obejmująca szereg osobistości żydowskich i rosyjskich ze świata politycznego i literackiego wydała obecnie odezwę. W odezwie tej czytamy: „Reakcyjna propaganda związała obecnie sprawę uwolnienia Rosyi od jarzma bolszewickiego z wytępieniem niewinnych ludzi, z pogromami na Żydów. Propaganda ta wzmacnia tylko bolszewizm. Niechcąco wpaja ona światu przekonanie, że po obaleniu bolszewi-

Josejf Chaim Brenner

kilka uwag w drugą rocznicę śmierci.

Czy był Brenner dekadentem, czy nie? Oto pytanie, które się nam zawsze nasuwało, ilekroć przychodziło zastanowić się nad indywidualnością Brennera.

Cóż bowiem wspólnego miał z całą dekadencyą bohemii zachodnio europejskiej ten barczysty, musztrami carskiego wojska hartowny mężczyzna, co wbrew może swej woli stał się jednym z fundatorów czystej narodowej idei żydowskiej, co wziął sobie za zadanie budzić przez całe swe życie naród żydowski ze śpiączki, w którą często zapadał, on którego całe życie było jednem ciągłem pasmem zmagań dla dobra narodu.

Czem jest wreszcie dekadentyzm, czy jego logika, nihilizm?

Według Nietschego to brak celu; brak odpowiedzi na wieczne pytanie „l'an“?

Dekadentyzm oznacza to, że najwyższe wartości życia tracą swą wartość, a najświętsze symbole obnażają się ze swej treści i sterczą pałubicznie jak chochoły.

A Brenner był mistrzem w tego rodzaju denudacyi Z jakąż to rozkoszą, wprost sadystyczną obnażał wszystkie „wielkie słowa“. Ogołacał je z naleciałości płytkich umysłów, obnażał je do pratreści i z świadomością możliwą tylko wobec nagiej prawdy i bez sentymentalizmu konfrontował je z ich codziennem użyciem czy błagą o użyciu. Jak zgrzyt metalu o szkło działało na niego ludzkie bicie w „wielki dzwon“ nadętych, pseudoświętych, pustych komunałów wielką literą pisanych. Przez całe życie konfrontował ludzi z ich czynami, a wszystkich wzniosłych koturnowców i „hedadowców“ oblewał kubłami zimnej analizy i wnikliwego jasnowidztwa, aż do ciągłej konsternacyi.

Za dekadentyzmem Brennera przemawia i jego hamletyzm. Hamletyzm wprawdzie nowoczesny tem się różniący od tamtego, że Hamlet nowoczesny cierpi nie z powodu rozdźwięku między wolą a czynem tylko z powodu zaburzeń patologicznych w samej woli. A przecież Brenner nie jest dekadentem. Bo w takim razie życie jego byłoby jedną wielką niekonsekwencyą. Cóżby bowiem znaczyły jego ciągłe listy wysyłane do narodu żydowskiego z rozmaitych etapów jego męczeńskiego żywota, a grożące zagładą całemu narodowi żydowskiemu, jeżeli się nie obudzi i mimo zajrzenia prawdzie w oczy nie weźmie się do dzieła odrodzenia? Cóżby w takim razie znaczyło jego przykładanie pracowitej swej ręki wszędzie, gdzie jej było potrzeba? Co zasilanie „Morjih“ lwowskiej treścią, co wydawanie mie sięczników, jeden po drugim, co nagłówek londyńskiego „Hamorejra“, co działalność wśród hebrajskiej warstwy robotniczej w Palestynie, co oznaczać by mógł sam pobyt w Palestynie, gdzie chleb sobie zdobywać musiał pracą rąk?

Nie, on nie był dekadentem: a jeśli nim był, to tylko „b'choach“ a nie „b'foal“.

A może było całe jego twórcze życie jedną wielką, żelazną, intellektualną konsekwencyą, wyciągniętą z tego, że nie mógł umrzeć.

Wszelka zdolność — pisze Göthe — a więc i talent przypuszcza istnienie jakiejś siły instynktownej, działającej bezwiednie i nie znającej reguł swego działania. Dlatego też tak często wracają brennerowscy bohaterzy, personifikacye jego duszy, z nad Tamizy, dokąd podążyli w zamiarach samobójczych, by dalej rozwiązywać żmudny węzeł życia, bo go rozciąć za jednym zamachem nie zdołali.

A Brenner musiał, wbrew swej woli może, dokonać swego zadania w życiu, musiał napisać dla nas syntezę duszy młodzieńca żydowskiego z „fin de siecle'u“, swój łabędzi śpiew „Bezwład i niemoc“, syntezę, o której marzył przez całe swoje życie. Z barwnych, przez wiatr rozmaitych okolic potarganych, łachmanów swego życia uszył nam wzorzystą szatę, symbol własnej i innych duszy. Sam wiecznie młody— mimo zmagań i niedomagań na każdym kroku dał nam w tem największem swem dziele, objektywny, w artystycznym, retrospektywnym dystansie widziany obraz duszy młodego Żyda z dni przełomu, tego środowiska wszelkich możliwych i nie możliwych kombinacyi z wszelkich możliwych na świecie przeciwności.

(Dokończenie nastąpi).

[illegible] musi anarchia. Żydowskiego narodu jako całości nie wolno winić za zbrodnie bolszewików pochodzenia żydowskiego, tak jak nie można winić innych narodów za przewinienia ich rodaków. Żydzi rosyjscy są na równi z całą ludnością rosyjską prześladowani przez bolszewików drogą gwałtu na polu kultury, religii i życia gospodarczego. Nakazy uczciwości, poczucie godności narodu rosyjskiego i rosyjskich mężów stanu domagają się podjęcia walki z krwawem prześladowaniem ludności. Walka ta toczyć się powinna na podłożu bezpartyjnem. Akcyi pogromowej należy przeciwstawić uczciwe słowo prawdy. W tym też celu utworzyliśmy ligę zwalczania antysemityzmu w Rosyi. Zdajemy sobie sprawę z trudności zadania, wierzymy jednak w skuteczny głos zdrowej i uczciwej części narodu rosyjskiego.

—o-o—

DROBNE WIADOMOŚCI Z PALESTYNY

RABINDRANATH TAGORE, wielki poeta hinduski, wybiera się bieżącego roku do Palestyny. Donosi o tem p. Szlomith Flaum, palestyńska freblanka, zajęta obecnie w szkole Tagorego w Indyach, tygodnikowi jerozolimskiemu „Al hamiszmar".

SIR CONVEY, członek konserwatywnego stronnictwa angielskiego parlamentu jakoteż miss Snowden bawią obecnie w Palestynie.

NOWE ZAKUPY ZIEMI W PALESTYNIE. P. L. D. C. zakupiła na Karmelu 3,200 dunamów ziemi dla grupy rumuńskich Żydów. Bank ten podjął również układy w sprawie zakupna gruntów koło Jerozolimy za cenę 10,000 funtów szterlingów, a to z polecenia p. Pearsa z Kanady.

KIRJAT SAMUEL. Budowa nowej dzielnicy w Tyberyadzie „Kirjat Samuel" została ukończona. Dziesiątki rodzin żydowskich opuściło ciemne i ciasne mieszkania ghetta i wprowadziło się do nowej dzielnicy.

KOLEJ POTANIAŁA ZNACZNIE z dniem 1. kwietnia w Palestynie. I tak, w całym kraju o 40 proc., na linii zaś Jerozolima—Jafa o całych 60 proc. Dzięki temu ilość pasażerów niepomiernie wzrosła od tego czasu.

LEGALIZACYA TOWARZYSTWA RUTENBERGA. Rząd zalegalizował towarzystwo, które obejmuje koncesyę inż. Rutenberga na elektryfikacyę kraju. Towarzystwo nosi nazwę: Palestine Electric Corporation Ltd.

NOWE PLACÓWKI EKONOMICZNE. Rząd zatwierdził ostatnio trzy nowe przedsiębiorstwa: 1) Towarzystwo ubezpieczeń „Judaea", (kapitał amerykański). Kapitał zakładowy 25 tys. funtów egipskich, rozłożonych na 5000 akcyi. 2) Towarzystwo dla przemysłu tytoniowego z kapitałem 40 milionów franków w 200 tys. akcyi. 3) Agencya gruntowa i budowlana „Merkaz".

ORGANIZACYA PRZEMYSŁU PALESTYŃSKIEGO. Niedawno odbyło się w Tel-Awiw zgromadzenie przemysłowców żydowskich z Jaffy i Tel-Awiw, gdzie rozstrząsano kwestyę zjednoczenia wszystkich przemysłowców w celu rozwoju przemysłu palestyńskiego. Między innemi rozpatrywano sprawę wydawania czasopisma poświęconego sprawom przemysłu krajowego.

TRANSPORT NARZĘDZI Z POLSKI. Organizacya pracowników w Jaffie otrzymała pierwszy transport narzędzi w 75 skrzyniach, zebranych w Polsce przez organizacyę „Ceirej Cijon".

IMIGRACYA ZE WSCHODU. W ostatnim czasie wzmogła się imigracya Żydów z Mezopotamii, Persyi, Buchary, Kaukazu, Marokka, Jemenu i i. Element to niezorganizowany, przybywający do kraju i bez środków, częstokroć podróż swą pieszo odbywając. Żydzi ci nadają się wybornie do wszelkiej, choćby najcięższej roboty, wytrzymali są na skwar i zimno i posiadają bardzo skromne wymagania. Jasnem jest, że jest to element szczególnie pożądany przy budowie dróg i rozbudowie miast, jakoteż i w kolonizacyi rolnej. Można będzie nimi zastąpić łatwo tysiące robotników arabskich zajętych w koloniach, a konkurujących z żydowskim robotnikiem europejskim o wyższych aspiracyach i wymaganiach.

DELEGACYA Z SALONIKI. W Jerozolimie bawią obecnie kierownicy związku młodzieży „Syona" w Salonice. Przybyli celem zbadania możliwości współpracy Żydów Saloniki w odbudowie Erec Izrael.

Z sali koncertowej.

Miecz. Münz. — Róża Etkin. — Ilona Kurz.

Mieczysław Münz doprowadził już technikę fortepianową do tak dalekich granic, że poza niemi niema już czego szukać. W tym też kierunku niewątpliwie usprawiedliwiona jest głośna fama z tamtej półkuli. Pamiętać jednak należy, że technika winna być tylko środkiem do celu, a nie celem i dlatego bardziej przemawia do przekonania umieszczenie w programie Bacha, niż takich salonowych anachronizmów i nudnych bawidełek, jak Legendy Liszta z ptaszkami, burzami, wodą itp., które może dobre są (jak kto chce) na ćwiczenia palcowe w domu, ale, dziś nie nadają się zupełnie na estradę. Pianista o takich środkach technicznych nie powinien i nie potrzebuje sięgać po tego rodzaju bezwartościowe i rzeczywiście nieartystyczne enuncyacye wirtuozowskie, zwłaszcza, że posiada potężne dla linii i śpiewnego traktowania instrumentu.

Nawskroś muzykancką naturą o fenomenalnej ekspresyi i nieomylnem wprost odczuciu jest Róża Etkin, której — odrazu dodaję — rodzoniutką siostrą w Apollu jest Ilona Kurz. Obie mniej więcej tak samo młodziutkie mają zupełnie podobny temperament, nadzwyczajną muzykalność, a nawet takie same ruchy. Nadzwyczajne talenty o zupełnie skończonem przygotowaniu technicznem — druga może tylko nieco bardziej wyszlifowana zachodnio, — puszczają wodze porywającemu clanowi, z jakim odtwarzają liryczne miejsca. Koncert Czajkowskiego, specyalny zdaje się ulubieniec Etkinówny, brzmiał tryumfalnie aż do samego końca, mimo fatalnych przeszkód orkiestry (coś strasznego!). Z programu Kurzówny wybiła się na pierwszy plan bardzo silna sonatą (eroiczna) Nowaka.

Dr. Henryk Apte.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

LEKARZ

Dr. O. HERSCHDÖRFER

powrócił

i ordynuje w chorobach wewnętrzn. (spec. chor. płuc) przy ul. Dietlowzkiej 58, II. p. 421

Z okazyi zaręczyn naszej koch. siostry Sali Epsteinówny z kuzynem Izsakiem Weinbergiem zasyłamy serdeczne gratulacye.

423 Baruch, Leib i Frania Epsteinowie

Z okazyi zaręczyn naszego kolegi Izaaka Weinberga z p. Salą Epsteinówną gratulują serdecznie

424 M. Piekarski, Sz. Schnur i B. Grylak.

GUZIKI AGATOWE

poleca najsławniejsza światowa fabryka

BRACI REDLHAMMER

W GABLONZ a/N.

Generalne zastępstwo na Polskę i Rosyę:

H. OPPENHEIM I SYN

skład korali i dżetów

Kraków, Stradom 13. Warszawa, Nalewki 28.

Tel. 42.18. 408 Tel. 279-79.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę, nieodżałowanej pamięci

Leonowi Wetzsteinowi

jakoteż tym, którzy wyrazili nam swoje szczere współczucie, składamy tą drogą z głębi serca płynące podziękowanie.

421 **Żona i Synowie.**

KRONIKA.

Kraków, 1 maja.

— **WIEŃCE NA GROBOWIEC Ks. JÓZEFA PONIATOWSKIEGO.** Prezydent miasta Warszawy, prezes Rady miejskiej i prezydyum komitetu wzniesienia pomnika ks. Józefa Poniatowskiego zwrócili się do prezydenta Federowicza z prośbą o złożenie w dniu 3 maja br. dwóch wieńców na grobowcu księcia Józefa w krypcie Wawelskiej. Jeden wieniec złożony zostanie w imieniu komitetu wzniesienia pomnika, zaś drugi w imieniu rady i magistratu m. Warszawy.

— **MINISTER ZDROWIA CHODŹKO** po dokonaniu lustracyi zdrojowisk Krynicy i Szczawnicy, bawił przez dzień wczorajszy w Krakowie i odbył konferencyę z wojewodą drem Galeckim i w wojewódzkim Urzędzie Zdrowia.

— **PRZED PRZYJAZDEM MARSZ. FOCHA DO KRAKOWA.** Komitet zawiązany dla przyjęcia marsz. Focha w Krakowie przygotował w ogólnych zarysach program, który niebawem podany zostanie do publicznej wiadomości. Przygotowania do dekoracyi miasta są w pełnym toku i komitet nie wątpi, że obywatelstwo m. Krakowa na czas pobytu marsz. Focha przyozdobi swe domy chorągwiami francuskiemi i polskiemi, dywanami itp. Komitet największy nacisk kładzie na dekoracyę domów położonych przy ulicach: Lubicz, Andrzeja Potockiego, Pawiej, Basztowej do wylotu Długiej, Floryańskiej, całego Rynku głównego, św. Anny, Podwale, Straszewskiego, Podzamcze pod Wawelem, Stradomia i całej ulicy Grodzkiej. Komitet dla uniknięcia nieporozumień zwraca uwagę właścicieli realności, że chorągwie francuskie składają się z kolorów (od drzewca w kierunku poziomym): niebieskiego, białego i czerwonego. Flaga francuska na końcu niema żadnego wycięcia. Chorągiew polska obejmuje przy drzewcu kolor amarantowy od góry, biały u dołu.

Celem ostatecznego wykonania programu, Komitet Obywatelski zbierze się jutro we środę o godzinie 5 pop. w sali konferencyjnej magistratu i omówi szczegółowo wszystkie punkta programu.

— **OBCHÓD 3 MAJA W KRAKOWIE.** Uroczystości połączone z obchodem rocznicy 3-go Maja w Krakowie rozpoczną się w przeddzień, tj. we środę, w którym to dniu odbędą się we wszystkich szkołach poranki, a wieczorem przejdą orkiestry po ulicach miasta. We czwartek o godzinie 10-tej przedpołudniem odbędzie się msza polowa na Błoniach, po której nastąpi defilada i pochód ulicami: Wolską, Straszewskiego, Podwalem, Dunajewskiego i Szczepańską na Rynek, gdzie przemówi K. H. Rostworowski. W nabożeństwie i pochodzie wezmą udział reprezentanci władz, wojskowość, młodzież szkolna oraz organizacye społeczne. Po południu zabawa dla dzieci w Starym Teatrze a w teatrach krakowskich uroczyste przedstawienia. W razie niepogody odbędzie się przedpołudniem nabożeństwo w kościele Maryackim.

— **NOWE CENNIKI MIĘSA.** Wczoraj wieczór odbyło się posiedzenie m. komisyi cennikowej, na którem uchwalono następujące podwyższone ceny mięsa: w sklepach I klasy: 1 kg. mięsa wołowego z dokładką 12 tys. mp, bez dokładki 14.400 mp, koszernego z dokładką 12.800 mp., polędwicy 14.600 mp, cielęciny 8.300 mp; w sklepach II klasy: wołowe z dokładką 11.500 mp, bez dokładki 13.800 mp, koszerne 12.300 mp, polędwica 14,000 mp; w sklepach III klasy: wołowe z dokładką 11.000 mp, bez dokładki 13,200 mp, koszerne 11.800 mp, polędwica 13.400 mp. Komisya w zasadzie przyjęła kalkulacyę rzeźników, odrzucając jedynie żądania cechu co do procentowej wysokości zysku. Rzeźnicy żądali 20 procent zysku, a komisya przyznała im 12 procent. Wobec sprzeciwu ze strony przedstawicieli cechu komisya uchwaliła oddać sprawę do rozstrzygnięcia województwu.

— WPROWADZENIE CENNIKÓW W RESTAURACYACH I KAWIARNIACH. Komisya cennikowa zajęła się wczoraj ustanowieniem cen w restauracyach i kawiarniach. Sekr. Niedziałkowski odczytał pismo z komisaryatu rządu dla m. Warszawy, z którego wynika, że są tam wprowadzone tzw. obiady urzędnicze w cenie 3000 mp za 2 dania. Komisya postanowiła nie wprowadzać tego systemu w Krakowie, natomiast uregulować ceny najważniejszych potraw i napoi. Po dłuższej konferencyi z przedstawicielami restauratorów i kawiarzy ustalono następujące ceny potraw w lokalach pierwszorzędnych: rosół 800 mp, zupa 1000 mp, sztuka mięsa (10 dkg) z sosem i ziemniakami 4500 mp. cielęcina (15 dkg) 5000 mp. wołowina (15 dkg) 5500 mp. Kawa biała 1200 mp, kawa czarna mała 600 mp, większa 1200 mp. herbata czysta 800 mp, z mlekiem lub cytryną 1000 mp, Ceny potraw i napoi w lokalach drugiej klasy o 10 procent niższe, ceny w lokalach pierwszej klasy o 10 procent wyższe. Powyższe ceny obowiązywać będą przez cały miesiąc maj. Cenniki mają być uwidocznione we wszystkich lokalach.

— SPADEK KONSUMPCYI WODY. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi wodociągowej zdawał sprawozdanie dyrektor m. wodociągów inż. Jaszczurowski. Jak z tego sprawozdania wynika, stan wody jest stosunkowo dobry, zmniejszenie się zaś konsumpcyi mimo obfitego skrapiania ulic powstało z powodu oszczędzania wody przez mieszkańców ze względu na wysokie opłaty. Również wpłynęło wiele zgłoszeń o naprawę nieszczelnych instalacyi. Następnie komisya obniżyła ceny wody dla wszystkich zakładów dobroczynnych.

— DODATKOWY POCIĄG DO WARSZAWY W DNIU 3 MAJA. Dyrekcya kolei państwowych donosi: Ze względu na spodziewany silny ruch podróżnych do Warszawy na uroczystość Trzeciego Maja związaną z odsłonięciem pomnika Ks. Józefa Poniatowskiego i przyjazdem marszałka Focha, uruchomi Dyrekcya dnia 2 maja dodatkowy pociąg Nr. 14 drugą część z Krakowa do Warszawy. Odjazd z Krakowa o godzinie 19.45 przyjazd do Warszawy dnia 3 maja około godziny 7 rano.

— JAK DŁUGO POZOSTANĄ W WOJSKU REZERWIŚCI ROCZNIKA 1896. W związku z powołaniem do ćwiczeń wojskowych rezerwistów rocznika 1896, „Kuryer Czerwony" dowiaduje się, że okres przeszkolenia potrwa zamiast ośmiu — sześć tygodni, a może nawet krócej.

— SŁUŻBA JEDNOROCZNYCH. Młodzieniec pragnący odbyć służbę na warunkach jednorocznego winien wnieść podanie do PKU. w rejonie którego zamieszkuje. Do podania należy dołączyć odpis świadectwa szkolnego, z ukończenia najmniej 6 klas w szkole państwowej bądź jej równoznacznej. Odpis winien być notaryalnie zaświadczony. W podaniu należy zaznaczyć rodzaj broni który kandydat wybrać pragnąłby.

Po wykonaniu tych formalności — kandydat, w razie uwzględnienia jego prośby, zostaje przydzielony do pułku, gdzie przebywa trzy miesiące. Z pułku przechodzi do Szkoły Podchorążych rezerwy przy odnośnem DOK. Kurs w szkole trwa 7 miesięcy. Absolwenci w razie ukończenia szkoły otrzymają stopień kaprala-podchorążego, lub plutonowego-podchorążego. Po ukończeniu szkoły wracają do pułku, gdzie przesłużywszy 2 miesiące — zostają zwolnieni ze służby czynnej w stopniu uzyskanym w szkole.

Po dwu latach wezwani będą na ćwiczenia wojskowe, po przejściu których otrzymnją szarżę podporucznika rezerwy.

Należy zaznaczyć, iż ukończenie szkoły przy DOK. ze złym wynikiem — powoduje przymusowe odsłużenie jeszcze jednego roku w służbie czynnej na ogólnych prawach dla powołanych z poboru.

— DODATEK ZA KWIECIEŃ. Posiedzenie komisyi statystycznej dla badania wzrostu kosztów utrzymania odbędzie się w Warszawie we czwartek dnia 4 maja. Według najogólniejszych przypuszczeń, wzrost kosztów utrzymania w miesiącu kwietniu nie przekroczy cyfry 10 procent, a to dzięki stabilizacyi, a nawet pewnej zniżce cen artykułów odzieżowych, oraz wydatków na potrzeby kulturalne, jak gazety, książki, teatr itp.

— DODATKOWY PRZEGLĄD ROCZNIKA 1896 w myśl rozkazu DOK. odbędzie się w dniu 9 maja 1923 r. w PKU. Kraków-Miasto. Przeglądowi podlegają wszyscy rezerwiści r. 1896, którzy do tej chwili nie stawali do komisyi przeglądowej, a tem samem nie uczynili zadość obowiązkowi służby wojskowej.

— DLA KOMITETU OPIEKI NAD MŁODZIEŻĄ AKADEMICKĄ przesłali na ręce wojewody dra Gałeckiego: Starosta w Pilźnie ze składek w powiecie 553.000 mp., starosta w Żywcu ze składek w powiecie 540.000 mp., dyrekcya Policyi w Krakowie 300.000 mp., Karpackie Tow. leśne SA. w Krakowie 200.000 mp. Zebrane podczas Tygodnia Akademickiego w Tarnowie 6,387.794 mp. złożył tamtejszy starosta Żułkiewicz do dyspozycyi wojewody Gałeckiego.

— AGITACYA KOMUNISTYCZNA W KRAKOWIE. Policya komunikuje nam: „W ostatnich czasach wpadły organa tutejszej policyi politycznej na ślad szerzącej się agitacyi komunistycznej na terenie miasta Krakowa. Dnia 30 kwietnia przeprowadzono u podejrzanych osób rewizyę, w rezultacie których znaleziono obfity materyał, jak broszury, odezwy i pisma treści komunistycznej. W związku z tą sprawą aresztowano 21 osób obojga płci. Dochodzenia w toku".

W sprawie tej dowiadujemy się nadto następujących szczegółów: Krakowska policya polityczna po poczynieniu odpowiednich przygotowań przystąpiła w nocy z niedzieli na poniedziałek do rewizyi równocześnie w różnych punktach miasta. W poszukiwaniach brał udział cały personal polityczny wraz z brygadą śledczą; rewizya rozpoczęła się o godz. 4 nad ranem i trwała aż do południa. Skonfiskowane odezwy i druki przeznaczone na dzień 1 maja, wydane były w rozmaitych językach, m. in. po polsku, rusku i żydowsku. Prócz bibuły wykryto akta, dotyczące organizacyi komunistycznej i jej związków zawodowych. Z pośród 21 aresztowanych osób przeważna część pochodzi ze sfer robotniczych. Są to krawcy, monterzy, kilku zecerów itp. Szczegóły śledztwa, prowadzonego przez cały dzień wczorajszy w gmachu policyi przy ul. Rokowickiej, jakoteż nazwiska aresztowanych trzymane są w ścisłej tajemnicy.

— ODRZUCENIE SPRZECIWU KOMOROWSKIEJ I PACIORKA. Dowiadujemy się w sadzie, że sprzeciw wniesiony przez Paciorka i Komorowską co do aktu oskarżenia w związku z tajemniczą śmiercią śp. Komorowskiego, został wczoraj przez sędziego śledczego odrzucony, gdyż termin wniesienia sprzeciwu już upłynął. Wobec tego oboje oskarżeni staną przed sądem przysięgłych w najbliższym czasie.

— ECHA NAPADU KOŁO PARKU KRAKOWSKIEGO. W związku z napadem na szofera Nowaka w pobliżu parku Krakowskiego, o czem wczoraj donieśliśmy, policya aresztowała sprawcę tego napadu w osobie st. sierżanta Adama Wojtarowicza. Napaśnik wracał w stanie podpitym do domu swego przy ul. Konarskiego i bez żadnego powodu zadał rany nożem Nowakowi i narzeczonej jego Agnieszce Gębicównie. Wojtarowicza oddano władzom sądowym.

— ZNOWU NAPAD RABUNKOWY. Wczoraj nad ranem napadło kilku oprzyszków na idącego przez Grzegórzki do pracy 20-letniego Józefa Pawłowicza, szewca. Napastnicy powaliwszy Pawłowicza na ziemię, zadali mu kilka ran nożami w okolicę serca. Omdlałego wskutek upływu krwi Pawłowicza zauważyli przechodnie i zawezwali lekarza pogotowia, który przewiózł rannego do szpitala. Pawłowicz został obrabowany z pieniędzy i zegarka. Stan ofiary bandytów groźny.

— ŚMIAŁE WŁAMANIE NA SZLAKU. Ubiegłej nocy jacyś niewyśledzeni sprawcy dokonali włamania do biura składnicy kółek rolniczych przy ul. Szlak l. 51. Włamywacze dostawszy się po wyjęciu drzwi z zawias do piwnicy pod biurem, wybili następnie w sklepieniu otwór, przez który weszli do składnicy. Tutaj zapomocą specyalnych narzędzi wycięli boczną ścianę w kasie ogniotrwałej z której skradli, jak dotąd stwierdzono, niespełna milion marek w gotówce. Po dokonaniu kradzieży opryszki otworzyli drzwi na ulicę i opuścili biura niepostrzeżenie. Policya wszczęła poszukiwania za sprawcami zuchwałego włamania.

— ZEMSTA NIEPROSZONYCH GOŚCI WESELNYCH. W nocy z niedzieli na poniedziałek odbywało się huczne wesele w domu przy ulicy Żółkiewskiego l. 3. Na zabawę usiłowało dostać się trzech podpitych przechodniów, których jednak goście weselni nie chcieli wpuścić. Awanturnicy więc z zemsty za brak gościnności wybili dwie szyby w oknach i w bramie domu oraz zniszczyli kawałek parkanu na szkodę właścicielki domu p. Watorowej. Za sprawcami, których nazwiska zostały ustalone, zarządzono pościg.

— MIŁE ODWIEDZINY. Do mieszkania Jana Mroczka, przy ul. Skawińskiej l. 13 przyszedł w niedzielę wieczorem kolega jego Franciszek Chorzępa (lat 31) i wszczął z Mroczkiem sprzeczkę. Ostra wymiana słów zakończyła się przelewem krwi, gdyż miły gość przebił nożem Mroczka. Rannym zajęło się pogotowie ratunkowe, zaś krewkiego Chorzępę aresztowano.

Krwawy match footbalowy w Londynie.

280.000 widzów. — Obecność króla. — Formalna bitwa wśród publiczności. — 1000 osób rannych z tego setki ciężko. — Wśród ofiar wiele dzieci i kobiet.

Londyn. PAT. Reuter. W końcowej grze o puhar ufundowany przez Footbal-Assoziation pobił klub Bolton-Wanderers swego przeciwnika Westham United w stosunku 2:0. Mecz rozegrał się w obecności króla w nowym stadionie we Wempley. Grze przypatrywało się 280 tysięcy widzów, z czego około 100 tysięcy wtargnęło bez biletu na miejsca przeznaczone dla widzów, obaliwszy baryery. Około 80 tysięcy osób nie uzyskało już wstępu. Przyszło do bójek w czasie których 1000 osób odniosło rany, 60 z nich musiano przewieźć do szpitala.

Londyn. PAT. Biuro Wolffa. O zajściach na meczu footbalowym w Wempley donoszą, że 200 tysięcy osób wdarło się przemocą na miejsca przeznaczone dla widzów w czasie czego przyszło do dzikich bójek. 900 osób odniosło rany, w tem 500 ciężkie. Wśród ofiar znajduje się wiele kobiet i dzieci.

Wiedeń. PAT. „Der Morgen" donosi z Londynu: Klub Westham United założył protest przeciwko wynikowi meczu, twierdząc, że wskutek naporu publiczności drużyna tego klubu nie mogła grać swobodnie. Angielski związek footbalowy na najbliższem posiedzeniu rozstrzygnie o tem, czy wynik meczu we Wembley ma być uznany za ostateczny.

LONDYN Cup finale Bolton Wanderers—Westham 2:0. Zawodom tym, które odbyły się w obecności króla, przypatrywało się 280 tysięcy ludzi.

Również w Pradze bójki podczas matchu.

Praga. PAT. Sparta—D. F. C. 6:1 (3:1) Wśród publiczności przypatrującej się grze przyszło do skandalicznych zajść. Dwóch graczy drużyny D. F. C. odniosło poranienia i odwieziono ich do szpitala.

PRAGA. AC. Sparta—DFC. 6:1 (3:1).

—o-o—

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE WE LWOWIE. Lwów. W niedzielnych zawodach lekkoatletycznych — biegu na przełaj — startowało 8 zawodników klubu sportowego „Polonia". Trasa wynosiła 3700 metrów. Pierwszy przybył Halicki junior w 10 min. 19 i pół sekundy. Drugi Kawa senior w 10 minut 31 sekund. Trzeci Rzepecki w 10 minut 50 sekund. Czwarty Sterba w 11 minut 7 sekund.

LWÓW. Niedzielne zawody Pogoń—Czarni o mistrzostwo klasy A. zakonczyły sie wynikiem remisowym 2:2 (2:1).

PRZEMYŚL. Zawody piłki nożnej o mistrzostwo kl. A. między Polonią a Hasmonea (Lwów) zakończyły się wynikiem 5:2 na korzyść Polonii.

STANISŁAWÓW. Zawody piłki nożnej między Reverą a Lechią (Lwów) dały wynik 2:0

POZNAŃ. PAT. Dnia 30 kwietnia. Warta I.—AZS 5:1 (2:0).

Pogoń I.—Posnania I. 2:2 (1:0).

Unia I.—Ostrovia I. 3:1 (1:0) gra niedokończona.

BUDAPESZT. Amatorzy (Wiedeń) — MTK. 3:2 (2:1).

ALCOY. Nuselsky SK.—Alcoy FC. 4:2.

NA ZAWODY AUSTRYA—WĘGRY (6 bm we Wiedniu) zaproponował Zw. austr. Zw. węgierskiemu następujących sędziów Mauro (Włochy), Forster (Szwecya) i pewnego sędziego szwedzkiego.

MIĘDZYNAROWE ZAWODY w dniu 6 bm. Dania—Czechosłowacya w Pradze; Węgry—Austrya we Wiedniu.

Z sali sądowej.

PONOWNA ROZPRAWA PRZECIW JAWORSKIEMU.

Sąd Najwyższy zniósł wyrok krak. sądu wojsk.

W głośnej swojego czasu sprawie kap. Jaworskiego podpułkownika Lachsa i sierżanta sztabowego Brzozowskiego, odbyła się onegdaj na skutek zażalenia prokuratora rozprawa przed Najwyższym Sądem Wojskowym w Warszawie.

Wymienieni wojskowi zostali wyrokiem sądu wojskowego w Krakowie uwolnieni od oskarżenia o zbrodnię oszustwa i nadużycie władzy urzędowej, jedynie kap. Jaworski został zasądzony za zbrodnię oszczerstwa na 6 miesięcy więzienia.

Trybunał pod przewodnictwem gen. Seiferta po wysłuchaniu prokuratora pułk. Armińskiego oraz adwokatów dra Woźniakowskiego i Schönwettera, wydał wyrok, mocą którego zniósł wyrok sądu wojskowego w Krakowie co do kap. Jaworskiego, a zatwierdził wyrok uwalniający co do podpułkownika Lachsa i sierż. szt. Brzozowskiego. Zarazem na wniosek prokuratora delegowano do przeprowadzenia ponownej rozprawy przeciw kap. Jaworskiemu sąd wojskowy we Lwowie.

Z teatru, literatury i sztuki.

— Z TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Dziś we wtorek o godz. 3 popołudniu grają Wileńczycy mistyczną tragedyę An-skiego „Dzień i noc". Przedstawienie to grane jest po cenach popularnych. Wieczorem „Dybuk" z występem znakomitego Szneura w roli cadyka miropolskiego. We środę wieczór „Dzień i noc". Najbliższą premierą będzie sztuka Arcybaszewa „Zazdrość".

— „SZEŚĆ POSTACI DRAMATU W POSZUKIWANIU AUTORA". Taki senzacyjny tytuł nosi najświeższa nowość teatru im. J. Słowackiego wchodząca na afisz w sobotę 6 bm. „Sześć postaci" jest sztuką niezwykle oryginalną, w której autor wprowadza widza jakby za kulisy twórczości dramatycznej i aktorskiej, ukazując przetwarzanie się dramatu z życia w teatralną sztukę. „Sześć postaci" jest jakby pendent do utworu Jewreinowa, który w „Tem co najważniejsze" wprowadza teatr do życia. Pirandello przedstawiła to odwrotnie — lecz i u niego zwycięża nad życiem sztuka. Niezwykłą tę premierę przygotowuje reż. Sosnowski, kreujący jedną z ról głównych.

— 3 MAJA W TEATRZE IM. J. SŁOWACKIEGO. Teatr miejski w dniu 3 maja gra dwa dzieła z udziałem prawie całego zespołu artystycznego tj. popołudniu o g. 3 „Wesele" Wyspiańskiego, wieczorem zaś „Zmartwychwstanie", które jako uroczyste, poprzedzone będzie odegraniem hymnu narodowego przez orkiestrę i przemówieniem wiceprez. PSL. prof. Sikory.

Nadto artyści teatru jadą do Bielska dla odegrania tam tego dnia na uroczystym wieczorze IV aktu „Zmartwychwstania". Dla uświetnienia tego wieczoru daje teatr krakowski dekoracye namalowane umyślnie dla Bielska przez p. Nagórę.

— Z BAGATELI. Dziś (wtorek) po raz drugi „Wesele Arletty" F. Gandery. Jutro po raz trzeci „Wesele Arletty".

—o-o—

TRUPA WILEŃSKA.

Wtorek pop.: „Dzień i noc".
wiecz.: „Dybuk".

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO.

Wtorek: „Zmartwychwstanie".
Środa: „Popas Króla Jegomości".

OPERA I OPERETKA.

Wtorek pop.: „Bajadera" występ N. Nadieżdiny.
wiecz.: „Madame Butterfly" ostatni występ E. Bandrowskiej.

TEATR BAGATELA.

Wtorek: „Wesele Arletty".

Mieczysław Münz

który tak entuzyastycznie przyjęty został przez naszą publiczność, dał się nakłonić do ponownego występu w Krakowie we czwartek dnia 10 maja w koncercie symfonicznym. Mieczysław Münz wykona z pełną orkiestrą Związku Muzyków Polskich waryacye symfoniczne C. Francka oraz koncert C-moll Rachmaninoffa. Obie te kompozycye grał p. Münz z niebywałem powodzeniem w Ameryce pod dyrekcyą Coatesa i Mengelberga, światowej sławy dyrygentów. Bilety na koncert ten są już do nabycia u J. Lipskiego, ulica Sławkowska l. 8. 345

Dział gospodarczy.

ULGI CELNE. W „Monitorze Polskim" z dnia 27 kwietnia Nr. 96, ogłoszone zostało rozporządzenie w sprawie ulg celnych, zawierające wykaz towarów, które uwolnione są od cła zupełnie, względnie obłożone są cłem zniżonem.

Z giełdy.

Kraków, 30 kwietnia.

Giełda akcyjna zaczęła się dziś pod znakiem silnej haussy. Szczególnie silnie podniosły się PTH. (+ 9000), Potęga (+ 40.000), Pocisk (+ 6000), Górka (+ 35.000), Siersza górnicza (+ 15.000), TPG. (+ 20.000), Polska Nafta (+ 14.000), Oikos (+ 40.000), Krakus (+ 20.000), Siersza elektr. (+ 9000). Ku końcowi kursy się osłabiły po nadejściu wiadomości z Warszawy, gdzie również zamknięto trochę niżej, akcye miejscowe jednak utrzymały się w kursie. Prowadzące dotychczas papiery były dziś mniej robione, natomiast zainteresowanie skierowało się ku akcyom dotychczas zaniedbanym. Z bankowych poszukiwano Banku przemysłowego (+ 7000) i Ziemskiego kredytowego (+ 10.000).

W Warszawie notowano dziś: Cegielski 410 do 380 tysięcy, Polska Nafta 40—39 tysięcy, Ćmielów 84—77 tysięcy, Trzebinia 70—66, Pocisk 30—28 tysięcy, Zieleniewski 300 —297.500.

Dewizy przy bardzo nielicznych transakcyach bez zmiany.

—o-o—

Giełda krakowska z dnia 28 kwietnia 1923

Waluty.	Waluta markowa: Gotówka (banknoty) Kupno	Sprzedaż	Czeki, przekazy wpłaty: Kupno	Sprzedaż	Transakcye
Dol. St. Zj.	46000	48000	46000	48000	47500—
Dol. kan.	—·—	—·—	—·—	—·—	
Frank fr.	3100 —	3250 —	3100·—	3250·—	3180—
Fran. belg.	2750·—	2850·—	2750 —	28[illegible]0 —	
Fran. szw.	8500 —	8700·—	8500 —	8700 —	8625—8650
Funty szt.	215.000	225.000	215.000	225.0[illegible]0	220000
Mk. niem	1 50	1·70	1 50	1·70	1·65—1·62
Kor. austr.	— ·62	— ·70	— ·62	— 70	68½ — 67½
Kor. cz.	1350·—	1450·—	13[illegible]0 —	1450·—	1420—
Kor. węg.	—·—	—·—	—·—	—·—	
Kor. szw.	—·—	—·—	—·—	—·—	—
Kor. duń	—·—	—·—	—·—	—·—	—
Kor. norw	—·—	—·—	—·—	—·—	—
Lei rum	—·—	—·—	—·—	—·—	—
Liry	2300 —	2400·—	350 —	2450·—	
Floreny	—·—	—·—	18 000	19.000	

Akcye bankowe.	Waluta markowa: ofiar.	żądano	Transakcye
Polski Bank Przem. I-VIII	25000·-	33000 -	27000—3200[illegible]
Bank Hipoteczny	[illegible]2000·	16000 -	15000
Bank Małopolski	[illegible]0000·-	15000·	13000
Ziemski Bank Kredyt.	1500·—	1800 —	15000-18000
Powszechny Bank Kred.	—·—	—·—	
Bank Z. dla Kresów, Łańcut	—·—	—·—	
Akcye Tow. handl. i przem.			
Polskie Tow. handl.	15000	24000	17000—2350[illegible]
Handl. Sp. akc. „Impex"	—·—	—·—	2600—2450
„Polski Glob"	4000·—	6000·—	5500—4500
C. Hartwig, Poznań	—·—	—·—	
Żegluga Polska	5500·—	7000.—	7000—6200
Warsz. Tow. Trans. i Żeglugi	—·—	—·—	
Zieleniewski I—IV	[illegible]60.000	300.000	295—27000[illegible]
H. Cegielski, Poznań	375.000	410.000	[illegible]0—400000
Parowozy I-III.	62.000	78.000	77000—63000
„Lemiesz" fabr. masz. roln.	—·—	—·—	
„Trzebinia" żel.	60 000	70.000	70000—66000
Zakłady amunic. „Pocisk"	25000·-	30000 -	[illegible]6000—2800[illegible]
Huta żelazna, Kraków	—·—	—·—	
„Automotor" fabr. samoch.	1 7000	2[illegible]000·	20000
Fab. Portl.-Cem. Szczakowa	7—·—	—·—	
„Górka" fabryka cementu	2[illegible]0.000	23[illegible].000	210—2350000
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	180·000	[illegible]00.000	200—180000
„Tepege" Tow. dla prz. gór.	750.000	95.000	78000—95000
Ska akc. przem. naft. i g. z.	—·—	—·—	
Karpackie Tow. naftowe	—·—	—·—	
Akc. Tow. naft. „Galicya"	—·—	—·—	
A. T. dla przem. oleju skal.	—·—	—·—	
Polska Nafta	30000 -	45000·-	45000—36000
Elektr. w Sierszy I-IV	25000 -	35000 -	27500—33000
„Oikos" T. A.	150000	180000	150—180000
„Pezet" Powsz. zakł. bud.	—·—	—.	
Fabr. przet. ił. w Trzebini	60.000	8[illegible].000	[illegible].000—85000
„Krakus" Zj. fab. prz. wysk.	[illegible]0.000	75.000	60000—75000
Fabr. porcel. w Ćmielowie	72.000	87.000	87000—[illegible]500[illegible]
Fabr. cukru w Chodorowie	[illegible]0.000	155.000	15000—180[illegible]
W. Kucharski fabr. metal.	—·—	—·—	
Herzfeld-Victorius, odl. żel.	—·—	—·—	
„Karma" Mag. Jawornicki	60.000	70.000	69000—65000
S. W. Niemojowski	[illegible]0.000	60.000	60000—5100[illegible]
Fabr. kapeluszy w Myślen.	—·—	—·—	

Giełda warszawska z dnia 28 bm. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 46750—46500, sprzedaż 46780, kupno 46270. Dolary kanadyjskie tranz. —— Franki francuskie tranz. —— Franki belgijskie tranz. ——— Marki niemieckie tranz. 1·56.

„Czeki". Belgia tranz. 2740—2753. kupno 2727. Berlin tranz. 1·60—1·56. sprzedaż 1·58, kupno 1·54. Gdańsk 1·59—156, sprzedaż 1·58. kupno 1·54. Holandya 18·375—18350. Londyn tranz. 217500—217600, sprzedaż 18000, kupno 16000. Nowy Jork 46750—46560. sprzedaż 46730, kupno 46270. Nowy Jork drobna sprzedaż 46680 kupno 46220. Paryż 3185—3175, sprzedaż 3185. kupno 3155. Praga 1400—1395. Szwajcarya 8575—85[illegible]5, sprzeda, 8575, kupno 8495. Wiedeń 0·68½—0·68, sprzedaż 0·68, kupno 0·68. Włochy 2310—2290. Budapeszt 8·75.

Końcowe kursa dewiz w Zurychu z 28 bm. (PAT). Berlin 0.0186 (0.0185). Holandya 21545 (215·40), Nowy Jork 551½ (551·50). Londyn 25·56— (25·55—). Paryż 3720 (37·50). Medyolan 2710 (27·10)— Praga 16·37½ (16·38) Budapeszt 0·10¼ (0.9¾), Belgrad 5·69, Sofia 4·10, **Warszawa 0.01.17 (0.0118—)**, Wiedeń 0·007·7¼ (0.0077⅛). Austr. korona stemplow. 0.0071⅛ (0.0077¼)

Liczby w nawiasie oznaczają kurs dnia poprzedniego.

TELEGRAMY.

Aresztowania wśród komunistów w Warszawie.

Warszawa. (AW) Wobec nadchodzącego 1. maja władze bezpieczeństwa dokonały w Warszawie szeregu rewizyi w mieszkaniach przywódców komunistycznych. W rezultacie aresztowano 43 działaczy oraz wykryto szereg nielegalnych związków zawodowych pod egidą komunistów, które zamknięto.

* * *

Warszawa. (Tel. M.) W związku z pierwszym maja policya warszawska została zmobilizowaną do pełnej stopy. Pogotowie przygotowało rezerwę konną, pieszą i rowerową. Wystąpienia antypaństwowe i komunistyczne będą silnie tłumione. Zarządzenie pogotowia rozciąga się do dnia 6 maja włącznie.

Wykrycie bandy Orgeszowców na Górnym Śląsku.

Katowice. (Tel. wł.) W ręce władz dostał się przypadkowo spis osób należących do osławionego Orgeschu. Na podstawie spisu tego aresztowano około 30 osób, u których znaleziono pewną ilość karabinów, amunicyi, granatów ręcznych i rewolwerów. Sprawę skierowano do prokuratoryi.

Czyżby przygotowanie do nowej zbrodni sowietów?

Moskwa. PAT. Wczoraj otwarto tutaj Kongres żywej cerkwi sowieckiej, który powziął rezolucyę uznającą patryarchę Tichona winnym działalności kontrrewolucyjnej.

Czeskie intrygi w sprawie Jaworzyny.

Warszawa. (AW) „Kuryer Warszawski" donosi z Paryża, iż rząd czeski czyni zabiegi aby sprawę Jaworzyny przekazać trybunałowi w Hadze, co równałoby się odłożeniu decyzyi na czas nieokreślony.

Dokoła zatargu czesko-węgiersk.

Koszyce. PAT. Czeskie Biuro prasowe. Wczoraj popołudniu w lasku obok Hymu spotkała się delegacya czeska z delegacyą węgierską celem wyświetlenia sprawy zamordowania wachmistrza celnego Sedlacka. Skonstatowano, że wypadek ten miał miejsce na czeskiej stronie obok drogi granicznej wymienionego powyżej lasku. Sierżant węgierski Horvath przyznał się, że zadał Sedlackowi 7 pchnięć bagnetem. Obdukcyi jednak wykazała 19 pchnięć.

Ameryka zaczyna się bliżej interesować Europą.

Berlin. (AW) Według ostatnich wiadomości z Waszyngtonu, mowa lorda Curzona wywarła pewien wpływ na dotychczasowe stanowisko frontu angielsko-amerykańskiego. Ze strony Ameryki zwłaszcza, poczyna się powoli zaznaczać tendencya do bliższego zainteresowania się sprawami europejskiemi. Objawem tego jest wezwanie amerykańskich ambasadorów w głównych stolicach europejskich dla zdania sprawy z rozwoju stosunków europejskich. W tym celu wyjechali do Ameryki ambasadorowie: mr. West z Madrytu, Heughten z Berlina i Herecy z Londynu. Ich poglądy na europejskie problemy posłużą rządowi Stanów Zjednoczonych do skrystalizowania swojego sądu o wielkich kwestyach europejskich.

Drobne ogłoszenia.

W przejeździe między Nowym Sączem a Tarnowem zgubiono paszport zagraniczny, wystawiony dla Samsona Tiefenbrunera z Wrocławia. — Łaskawy znalazca zechce go przesłać do S. A. Perl w Nowym Sączu za stosownem wynagrodzeniem. 423

Zastępców obznajomionych z branżą korzenną na artykuły pierwszej potrzeby na Kraków i prowincyę poszukuje natychmiast POL ORIENT. Dom Komisowo-Handlowy w Krakowie ul. Dietlowska 41. — Zgłoszenia także w godzinach urzędowych. 683

Panny do księgarni w Krakowie poszukuję. — Zgłoszenia Himmelblau, Koletek 6 między 2—3 popoł. 387

Otomany rozkładanki, wózki dziecięce sprzedaje tanio Piechowicz, Kraków, Mikołajska 7, 54g

Do pielęgnowania chorych i położnic w miejscu i okolicach, polecają się dobrze wyszkolone Siostry Pielęgniarki. Zakład Sióstr, Kraków-Podgórze, ulica Józefińska L. 29, I. p. Telefon 2044. 628

Cukry, czekolady, pomadki, karmelki pierwszorzędnych fabryk oraz towary kolonialne, poleca najtaniej Henryk Pacanower, Kraków, Agnieszki 10. 686

OGŁOSZENIE.

Wskutek podwyżki robocizny i frachtów kolejowych, ustaliła Komisya gazowo-elektryczna na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1923 r. na okres IV. następujące ceny prądu:

Mieszkania prywatne i klatki schodowe	Mp. 2200	za 1	kwh.
Lokale	„ 4800	„ 1	„
Motory	„ 2200	„ 1	„

Kraków, dnia 27 kwietnia 1923 r. 681

Dyrekcya elektrowni miejskiej.

ABAZURY 596 do lamp elektr., gaz., naft., gotowe i na zamów. oraz **LAMPY ELEKTR.** bjurowe, na szafki n., wiszące, ścienne stylowe. — Wytwórnia **Inż. Jastrzębskiego, Sławkowska 30.**

DYWANY smyrneńskie, kapy, narzutki wszelkiego rodzaju ręcznej roboty, wyrabia z najlepszych materyałów we wszystkich żądanych wielkościach w najpiękniejszych wzorach i kolorach, po nader przystępnych cenach (według kursu dziennego).
Paulina Landau i Elżbieta Semler
Dziedzice, Śląsk Cieszyński. 685

Wytwórnia dywanów „DYWPOL“
463 w Andrychowie. Tel. 26.
Poleca: Smyrnę i kilimy

KOŁA PASOWE DREWNIANE
»PRZEMYSŁ«
KRAKÓW · UL. ŚW. KRZYŻA 1.
DOSTAWA NATYCHMIASTOWA

Walce oraz wszelkie maszyny, tudzież szwajcarską gazę, gurty, pasy i siatki dostarcza natychmiast ze składu firma **Riesel, Schleber i Friedländer, Lwów, Brajerowska 11c, II. p.**

PŁASZCZE GUMOWE
LINOLEUM i CERATA
601 **A. NUSSBAUM**
Kraków, Dietlowska 45. Tel. 1358

MASZYNY DO PISANIA ŚWIATOWEJ SŁAWY
„IDEAL“
dla wielkich biur i wielkich wymagań
679 **„ERIKA“**
ważące tylko 4·5 kg., dla prywatnego użytku podróży i mniejszych biur poleca
Generalna Reprezentacya
Adolf Kapellner i Brat
Biała-Bielsko.
Telefon 515. Adr. telegr.: **Akabe Biała.**

Wyłączna sprzedaż
Ogórków kiszonych znaimskich
w słojach i beczkach firmy D. Blum, Znaim.
Wyłączna sprzedaż
Cacao Holenderskiego
firmy Kamphis i Oly, Amsterdam
oraz na składzie Cacao de Jong.
Na składzie wyłączna sprzedaż **Oliwy nicejskiej**
Huile de Olive Vierge firmy Caison & Brocord Nicea — poleca firma
675 **A. Nattel Kraków, Dietlowska 58. Tel. 1445-4128**

„Najlepsza żarówka“
Kto chce oszczędzać używa tylko tę półwatową żarówkę.

WARSZAW. SPÓŁKA MANUFAKTUR. WARSZAWA JASNA 18

TANIEJ o 35 proc.!!

Wielka tania wysprzedaż resztek 3. seryi!

(Wysprzedaż resztek odbywa się w naszej spółce 3 razy w roku).

Chcąc dać możność wszystkim Czytelnikom „Nowego Dziennika“ skorzystać z nabycia tanich resztek, które zostają ze sztuk, postanowiliśmy wysłać każdemu Czytelnikowi „Nowego Dziennika“ taniej o 35 proc. niż ze sztuki. Resztki 3. seryi, które podzielone są na 4 gatunki, nadające się na śliczne letnie ubrania męskie i kostyumy damskie lub płaszcze.

Resztki te są z materyałów ubraniowych pierwszorzędnych fabryk, czysto wełniane, pełnej szerokości we wszystkich kolorach.

Resztka 3-metrowa gatunek A zamiast 160.000 tylko 105.000 Mp.
Resztka 3-metrowa gatunek B zamiast 240.000 tylko 165.000 Mp.
Resztka 3-metrowa gatunek C zamiast 380.000 tylko 225.000 Mp.
Resztka 3-metrowa gatunek D zamiast 480.000 tylko 320.000 Mp.

Do każdej resztki na żądanie klienta wysyłamy komplet podszewki pod marynarkę, kamizelkę, spodnie kieszenie i do rękawów po 65.500 Mp., wyższy gatunek po 80 000 Mp.

Posiadamy również na składzie po cenach konkurencyjnych między innymi następujące towary:
Płótna białe na pościel i bieliznę sztuka 17 mtr. 140.000, 160.000 i 175.000 Mp na metry po 9000 i 10.000 Mp.
Prześcieradła ze specyalnego płótna prześcieradłowego, wysok. gatunku po 42.000 za sztukę.
Szewioty damskie podwójnej szerokości we wszystkich kolorach po 19.800 i 21.000 Mp. za metr.
Zefiry na koszule w śliczne desenie po 9800 Mp. za metr.
Cajgi na ubrania dla dzieci, sukienki, robotnicze ubrania bardzo trwałe w noszeniu po 8200 Mp., podwójnej szerokości 24.500 i 28.500 Mp. za metr.
Surówka na bieliznę i t. p. w najlepszym gatunku 71 cm. szerokości po 7500 Mp., 80 cm. szerokości po 8200 Mp. za metr.
Pościelowy Oxford na poszwy w kraty czerwone bardzo trwałe po 9200 Mp. za metr.
Dymka, specyalne płótno na kalesony męskie 80 cm. szerokości, bardzo trwałe w praniu po 10.500 Mp za metr.
Ręczniki białe gładkie i waflowe 130 cm. długości 11.000 Mp. za sztukę.
Czerwone płótno „TYK“ na wsypy, nie przepuszcza pierza po 9500 Mp. za metr.
Nowość sezonu! Eponge na damskie kostyumy śliczne, desen. w pasy i kraty, białe i szare. Wszędzie sprzedawane po 42.000 Mp. za metr **u nas tylko 34.500 za metr.**
Markizety etaminy gładkie i deseniowe zagran. podwójnej szerokości po 24 500 Mp. za metr.
Trykotina jedwabna we wszystkich kolorach, kupon na całą suknię 87.000 Mp., kupon na bluzkę 34.500 Mp.
Letnie materyały na suknie damskie we wszystkich kolorach, kupon na całą suknię po 60.000, 80.000 i 95.000 Mp.
Alpaga czarna na sukienki, fartuszki i t. p. po 24.500 Mp. za metr.

Wysyła się pocztą za pobraniem (płaci się przy odbiorze). — Opakowanie i przesyłka od 1—3 resztek 10.000 Mp

UWAGA: Przy zamówieniach na tę tanią wysprzedaż resztek, obowiązkowo jest załączyć w liście przy zamówieniach następujący kupon:

Wyciąć i załączyć do listu

Kupon na tanią sprzedaż resztek 3-ej seryi
w Warszawskiej Spółce Manufakturowej, Warszawa, Jasna Nr. 18-20

Czytelnik „Nowego Dziennika“

Imię i nazwisko ....

Poczta .... Wieś ....

Nr. domu .... Powiat .... / Ziemia ....

Ważny kwiecień-maj 1923

Baczność! Kupon powyższy służy do nabycia tych tanich resztek i jest ważny tylko na przeciąg tych dwóch miesięcy. — Jesteśmy pewni, że Czytelnicy „Nowego Dziennika“ otrzymawszy od nas jedną lub kilka resztek zostaną naszymi stałymi klientami i będą niezawodnie żądać innych towarów, które są opisane w nowym cenniku a takowy jest dołączony do każdej resztki bezpłatnie.

Zamówienia wraz z dołączonym kuponem nadsyłać pod adresem:
WARSZAWSKA SPÓŁKA MANUFAKTUROWA, WARSZAWA, Jasna 18-20
587 **Telefon 243-80 i 171-28.**

Przybywających do Warszawy osobiście, prosimy o przedstawienie przy zakupnie powyższego kuponu.
UWAGA: W razie gdyby wysłany towar się nie podobał, zamieniamy na inny lub zwracamy pieniądze niezwłocznie.

J. Tobias i Ska, Gdańsk
Hopfeng. 33. Adr. tel.: **Kolonialmarkt.**

Mamy zawsze na składzie
668 **WANILIĘ**
Tahiti surową i krystalizowaną.

Polecamy również stale do oddania na dogodnych warunkach kawę, herbatę, kakao i ryż.

Już wyszedł z druku
ZESZYT II.
BIBLII DLA MŁODZIEŻY
szkół średnich i powszechnych
Prof. Dra DAWIDA ROSENMANA.
Cena egzemplarza wraz z tekstem biblijnym i słowniczkiem **6000 Mp.**
Cena zeszytu I. — **3500 Mp.**
Do nabycia w księgarni A. Fausta, Kraków, Krakowska 13.
230 **Dla księgarzy rabat.**

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Dr. Ign. Schwarzbart. Red. odpow. Jakób Freund. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7.